

Відгук отримано
19.10.2023р.
Голова спеціалізованої
вченої ради
ДФ 26.133.045
Хоружі (Л.Л. Хоружа)

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.045
У Київському університеті
Імені Бориса Грінченка
доктору педагогічних наук, професору,
професору кафедри освітології
та психолого-педагогічних наук
Хоружі Людмилі Леонідівні

Відгук

офіційного опонента **Калашник Любові Сергіївни**,
доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри східних
мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди
про дисертацію **Назаренко Олександри Євгеніївни**
«Тенденції розвитку вищої освіти в Республіці Корея»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01
Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

1. Актуальність теми дослідження. З часу проголошення незалежності Україна розбудовує національну вищу освіту з урахуванням світових практик. У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022 – 2032 рр. вища школа розглядається з позиції інтелектуального, культурного і професійного розвитку особистості, формування якісного людського капіталу, згуртування суспільства для утвердження України як рівноправного члена європейської і світової спільноти. Також, Стратегія Національного агентства з якості освіти до 2022 року однією із ключових цілей визначали саме інтернаціоналізацію зокрема у формулюванні “присутність у освітньому просторі інших країн”. А для цього українським фахівцям треба мати уявлення про ті тенденції та історико-педагогічне підґрунтя, які мали місце в тій чи іншій країні. Унікальність, своєрідність та безперечна актуальність роботи також полягає у тому, що, сповідуючи європоцентричні підходи у розбудові власної сучасної системи освіти, досвід та здобутки країн

Сходу (зокрема Китаю, Японії, Кореї, В'єтнама та інших) традиційно не розглядаються українськими науковцями (або розглядаються фрагментарно) через брак якісних досліджень першоджерел та людей, які володіють не тільки мовою, але і обізнані у культурі, соціальному устрої, історії цих країн. Актуальність роботи, що подається на захист, також підсилюється тим, що Південна Корея створила самобутню систему вищої освіти у повоєнні часи, після руйнівних для країни подій 1950-1953 рр., якім передували майже 40 років політичної та соціальної нестабільності, які також негативно позначилися на системі освіти в країні взагалі та вищої – зокрема. Саме південнокорейський досвід виваженого, системного підходу до організації вищої освіти як “дії із запланованим результатом”, який враховує загальносвітові тенденції, вимоги ринку освітніх послуг та спирається на власний історико-педагогічний досвід є актуальним в реформуванні української системи освіти як такої і, особливо, вищої.

2. Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних). Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що вперше цілісно досліджено феномен вищої освіти Республіки Корея у форматі тенденцій на засадах єдності її сутнісних характеристик, обґрунтовано базові тематичні напрями наукових розвідок проблеми вищої освіти Республіки Корея у світовому дослідницькому просторі, окреслено генезу вищої освіти Республіки Корея з осмисленням її витоків у форматі авторської періодизації, обґрунтовано та класифіковано тенденції розвитку вищої освіти Республіки Корея, окреслено перспективи використання конструктивного досвіду Республіки Корея щодо розвитку вищої освіти для України.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

Одержані результати та висновки дисертаційного дослідження надають автентичний, дотепер невідомий в українському науковому просторі матеріал, який може слугувати базою для вітчизняних наукових та практичних розвідок в галузі компаративістики, організації навчального процесу, управління закладами вищої освіти тощо. До наукового обігу залучено автентичні корейські джерела, які визначають термінологічний апарат дослідження з урахуванням корейських реалій та історико-педагогічного досвіду. Висновки і рекомендації, подані в роботі, можуть бути використані для удосконалення освітньої політики щодо подальшого реформування вищої освіти в Україні та отримання ефективних результатів у процесі входження України у світовий інноваційний освітній простір. Результати дослідження можуть використовуватися викладачами закладів вищої освіти для розширення та вдосконалення змісту навчальних курсів “Порівняльна педагогіка”, “Педагогіка вищої школи”, “Управління закладами освіти”, “Компаративна педагогіка”, “Сучасні тенденції вищої освіти” тощо.

4. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачкою методологією наукової діяльності. Робота виконана на високому науковому рівні, демонструє вміння здобувача до аналізу й систематизації зібраної інформації, формулювання адекватних висновків дослідження. Здобувачка наукового ступеня зарекомендувала себе як зрілий, виважений науковець, якому притаманні такі риси, як академічна доброчесність, сумлінність, активність та якість у науковому пошуку та реалізації завдань дослідження, нестандартність підходів до наукових розвідок, вміння співставляти дані та піддавати їх критичному аналізу, наявність індивідуального стилю наукової та креативної діяльності. Дисертаційне дослідження, автором якого є п.Назаренко

О.Є., відрізняється контентним наповненням, логікою викладення та подачі матеріалу, легкістю сприйняття, коректним застосуванням методології наукової роботи як особливого виду професійної діяльності.

5. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях. Матеріали дисертації в повній мірі представлені у 19 одноосібних публікаціях авторки: 4 статті у наукових фахових виданнях України, 15 тез доповідей у збірках матеріалів конференцій, що є достатнім та відповідає встановленим вимогам чинного законодавства України до робіт, які подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

6. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу. Дисертаційна робота п.Назаренко О.Є. є самостійним і завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, яке виконано здобувачем особисто за актуальною темою з використанням адекватних методів наукового пошуку. Робота характеризується єдністю змісту, містить нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, свідчать про особистий внесок здобувача в науку та достатньо повно оприлюднені в наукових працях здобувача. За своєю актуальністю, структурою та змістом, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки (за спеціалізаціями) та чинним вимогам до оформлення дисертації.

7. Дотримання академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Ознаки академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертаційному дослідженні п.Назаренко О.Є **ВІДСУТНІ.**

8. Дискусійні положення та зауваження до дисертації. У цілому, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу здобувачки Олександрії Євгеніївни Назаренко, наголосимо на певних дискусійних положеннях, які, на наш погляд, потребують роз'яснення:

- 1). Не досить зрозумілим та обґрунтованим є фактичне визначення нижнього порогу дослідження у Розділі 1, а саме: в п.1.2, проаналізовано генезу взагалі освіти та вищої освіти зокрема, а також представлено авторську періодизацію становлення і розвитку мережі закладів освіти в Республіці Корея. Ця ґрунтовна робота має безперечну наукову та практичну цінність, але не корелюється за своїми періодами з тематикою дослідження, де в якості нижньої межі доцільно визначити 1948 р. (визнання Республіки Корея як самостійного державного утворення з боку ООН), або 1919 р. (проголошення наявності такої країни де-юре);
- 2). Здобувачка у п.1.3. комплексно охарактеризувала стратегічні напрями розвитку вищої освіти Республіки Корея (такі як інтернаціоналізація, цифровізація, впровадження концепції “освіта впродовж життя”, тощо). Однак в роботі нами не було знайдено відомостей, щодо комерціалізаційних можливостей ЗВО в Республіці Корея, а цей аспект, на наш погляд, є цікавим як у питанні інтернаціоналізації освіти (зокрема, українські студенти навчаються у ВНЗ Північної Кореї за рахунок власних коштів), так і для становлення системи грантової підтримки студентів, яка, за визначенням Міністерства Освіти України, є реальністю найближчого часу для України;

3). Ґрунтовно досліджуючи сьогодення та перспективи вищої освіти в Республіці Корея, в роботі, нажаль, не приділено уваги неформальній освіті. Фактично, проведено всебічний комплексний аналіз освіти інституалізаційної та формальної, без урахування неформального та інформального компоненту;

4). На наш погляд, в роботі також бракує відомостей, які б презентували систему вищої освіти Республіки Корея не як єдиного феномену та простору із загальними характеристиками, але також надавали класифікацію закладів вищої освіти країни за напрямками підготовки здобувачів освіти, галузями приналежності, суд'єктністю підпорядкування або іншими ознаками (наприклад, педагогічні, медичні, військові та інші) і хоча б нарисові надавали характеристики закладам освіти щодо часу навчання, вимогам до вступників, фінансуванню того чи іншого закладу тощо;

5). В цілому нам імпонує обґрунтованість висновків та рекомендацій дисертантки за результатами дослідження. Однак дискусійним вважаємо пропозицію щодо посилення зв'язку вищої освіти і промислового сектору через надання можливості пільгового вступу та працевлаштування після завершення навчання за певними освітніми програмами (зокрема, і промислового спрямування), що не зовсім корелюється з сучасною стратегією та практикою України (оскільки фактично повертає систему "державного розподілу молодих фахівців" з усіма її недоліками).

В цілому, вище зазначені дискусійні положення та побажання суттєво не впливають на позитивне враження від здійсненого дослідження.

9. Загальний висновок про рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.
Робота п.Назаренко О.Є. виконана на достойному теоретико-

методологічному та практичному рівнях і говорить про високий рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

10. Загальна оцінка дисертації та наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня та з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам. Дисертація відповідає вимогам, які висуваються до кваліфікаційних робіт зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки та вимогам до оформлення дисертаційних досліджень, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп.9-15 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167 (назва Постанови із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 608 від 09.06.2021; із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 979 від 21.10.2020, № 608 від 09.06.2021, зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022), а її автор Назаренко Олександра Євгенівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент
доктор педагогічних
наук, професор,
професор кафедри
східних мов
ХНПУ імені Г. С.
Сковороди

Любов КАЛАШНИК

Підпис _____
засвідчується з _____

16. 10. 2023 р.